

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 22 Marca r. s. 1826 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sanktpetersburskich jest dnia 12 marca.

Jeżeli uczucia, które ludy okazują po śmierci swych Monarchów, zawsze były pierwszym wyrokiem, który potęmiłość wydaje o panowaniu tylko skończonem, czyliż potrzeba świadectwa okazalszego, powszechniejszego i bardziej niezaprzeczonego, dla panowania ALEXANDRA I, jak opisanie tego żałobnego konduktu, który się od morza czarnego do brzegów Bałtyku rozciągał. Na przestrzeni, do dwóch tysięcy wiorst zawierającej, potrzebano za każdym krokiem odnawiające się wylewanie żałości publicznej, z mocą, która przybierała cechę uniesienia, a często nawet prawdziwego uwielbienia. Mieszkańcy miast i wsi wszędzie na wyścigi ubiegali się o zaszczyt ciągnięcia powozu z ciałem swojego Monarchy. Inni, za zbliżeniem się truny, padali na kolana z pobożnym uszanowaniem, stawiając już myślą pomiędzy swojemi opiekunami w Niebie. Tego, który przez lat 25, był stróżem ich szczęśliwości ziemskiej. Inni nakoniec, postanowili uświęcić ten dzień, w którym żałobny kondukt przechodził przez miejsca ich pomieszkania, czynami nayspanialszej dobroczynności. A tak, ciągle odbierając wiadomości o tych rozmaitych łódach, które na wszystkich punktach drogi pomnażały boleść naysprawiedliwszą, nyczulszą i najlepiej zjednaną miłość, poświęcenie się i wdzięczność granic niemające, widziliśmy zbliżający się dzień żałobny, w którym oczy już nasze, znużone łzami, powinny były zdobyć się na łzy nowo, witając ostatni powrót ALEXANDRA, do Swojej stolicy. Umieściliśmy w poprzednim numerze szczegóły obrzędu 6 marca; wspomnieliśmy także w nim o wrażeniach, serce rozdzielających, przez ten obrzęd wzbudzonych. Teraz zaś, ciało zmarłego CESARZA znajduje się wystawione w Katedralnym Kościele Kazańskim, dotąd Familija Cesarska, w niewypowiedzianem strapieniu, udaje się podwakroć na dzień, rano i wieczor, na żałobne nabożeństwo. Prawowierni ze wszystkich klas, mając pozwolenie oddawania ostatniej powinności zwłokom NAYJAŚNIEJSZEGO PAŃNA, schodzą się tłumami w godzinach przeznaczonych dla publiczności. Pomimo niezmiernego ich tłoku, najlepszy porządek ciągle panuje wewnątrz z kościoła, dzięki środkom zwierzchności, która pewną tylko liczbę osób wpuszcza razem. Po jednym wstępie na stopnie katafalu, i po ucałowaniu truny, schodzą z nich, tymże sposobem, ze strony przeciwnej. Ten katafal, wielkości kolosalnej, cały jaśnieje od gorejących świateł i drogich materyj. Reszta kościoła, zamknięta światła dziennemu, pokryta jest kirem, a kolumny, utrzymujące sklepienie, od podnoża aż do kapitelów, są przepasane materyją czarną i srebrną.

Widok tych ozdób żałobnych, głębokie zebranie myśli osób obecnych, ponure ich milczenie, łkaniem niekiedy przerywane, wszystko obudza mocą nieodporną i dotąd podobno większej części pomiędzy nami nieznaną, te myśli, które powinny zajmować szczególnie chrześcianina, wstępującego do przybytków Pańskich. I któż nie uczułby potrzeby połączenia swych życzeń i swych nadziei do obietnic przyszłości nieskończonej, schylając się przed zwłokami ALEXANDRA, które wnet same znikną pod zastonę wieczności!

Pogrzebienie ciała NAYJAŚNIEJSZEGO CESARZA ALEXANDRA I, wiekopomnej pamięci, w kościele katedralnym ś. Piotra i Pawła, przeznaczone jest, na przyszłą sobotę, dzień 13 tego miesiąca.

Do obrzędu uroczystego wprowadzenia ciała błogostawionej pamięci CESARZA ALEXANDRA PAWŁOWICZA do stolicy, opisanego w osobnym na to ceremoniale, umieszczonym już w Kuryerze Litewskim N. 34, przydajemy jeszcze następujące wyjątki gazet sanktpetersburskich:

Chorągiew wojskową czerwoną niósł Półkownik *Helman*; asystentami przy nim byli: Majorowie *Loman* i *Tokarew* — *Lejbfjerd* czyli konia własnego wiodli Podpółkownicy *Siniawin* i *Tiszyn*; *Freyden-pferd* albo konia radośnego, Porucznicy *Lejbgwardyi* pólku konnego *Łużyn* i *Leichaczew* — Konizmarłego CESARZA, które były z NIM w Paryżu, wiodli Półkownicy Gwardyi: pólku kozackiego *Zawodarski*, huzarskiego *Gotubcow*, pólku konnego *Essen*, Kawalergardów *Grynwald* — Herb Państwa poprzedzali Jenerał-Majorowie: *Wielikopolski*, *Minut*, *Gorgolagi* i *Penski*; herb ten nieśli Jenerał-Majorowie: *Szulgin* i *Piatkin*, i Półkownicy *Kusawnikow* i *Żmutjew* — *Manonow*; asystentami: wojska uńskiego Starszyna wojskowy *Dońskow* i pólku Huzarskiego Alexandryjskiego Podpółkownik *Lachman* — Miecze Państwa nieśli Półkownicy: Baron *Ungern-Szternberg*, *Chomutow*, *Kromin* i *Saburow*.

Orderzy zagraniczne i Rossyyskie, oraz CESARSKIE Regalija nieśli Urzędnicy, następn:

Orderzy zagraniczne.

1. Medal Pruski, Rzeczywisty Radca Stanu *Demczyński* — Assystenci: klasy 4 *Brem* i Radca Stanu *Salvatori*.
2. Medal austriacki, Jenerał-Major *Xiąże Gagarin* — Assystenci: Radca Stanu *Bedrjaga* i klasy 5tey *Dubnicki*.
3. Order Weymarski, Białego Sokoła — Radca Tayny *Drużynin* — Assystenci: Radca Stanu *Buckoy* i klasy 5tey *Anczapow*.
4. Badeński, Wierności — Radca Tayny hrabia *Lamberg* — Assystenci: Radey Stanu *Ostolopow* i *Woljemut*.
5. Wirtemberski, Zasługi wojskowe — Radca Tayny *Xiąże Chowański* — Assystenci: klasy 5tey, *Zawaliszyn* i *Szenjew*.
6. Wirtemberski, Korony — Radca Tayny *Ribopier* — Assystenci: klasy 5tey *Garkowenko* i *Zototarew*.
7. Szwedzki, Miecza — Radca Tayny *Xiąże Kurakin* — Assystenci: Rzeczywisty Radca Stanu *Nazimów* i Radca Stanu *Chartamow*.
8. Szwedzki, Serafina — Radca Tayny *Baranow* — Assystenci: Radca Stanu *Chmielnicki* i klasy 5tey *Wegener*.
9. Sardynski, Zwiastowania — Radca Tayny Hrabia *Kutajrow* — Assystenci Rzeczywisty Radca Stanu *Gurjew* i Brygadyer Hrabia *Totstoy*.
10. Pruski, Krzyża żelaznego — Radca Tayny *Chitrow* — Assystenci: Radca Stanu *Zmijew* i klasy 5tey *Zwiegińcow*.
11. Pruski, Orła czerwonego — Radca Tayny *Engel* — Assystenci: Jenerał-Major Hrabia *Mestr* i Radca Stanu *Rejsig*.

12. Pruski, Orła czarnego — Radca Tayny *Szter* — Assystenci: Radca Stanu *Boborykin* i klasy 5tey *Szysow*.

13. Portugalski, Wieży i Miecza — Radca Tayny Hrabia *Mussin* — *Puszkina* — Brjus — Assystenci: klasy 4tey *Geyzer* i Radca Stanu *Potoński*.

14. Portugalski, ś. Benedykta — Radca Tayny *Nielidow* — Assystenci: Radcy Stanu *Pezarowski* i *Pokrowski*.

15. Portugalski, Chrystusa — Koniuszy *Kozaj* — Assystenci: Radcy Stanu *Karaulow* i *Prasowski*.

16. Niderlandzki, Wojskowy — Mistrz Dworu *Xiąże Dothoruki* — Assystenci: Radca Stanu *Chudobaszew* i klasy 5tey *Szatilow*.

17. Sycylijski, ś. Jerzego — Jenerał Porucznik *Aprelew* iszy — Assystenci: klasy 5tey *Czernecki* i *Makarow*.

18. Sycylijski, ś. Ferdynanda — Jenerał Porucznik *Gogel* — Assystenci: Radca Stanu *Treshinski* i klasy 5tey *Haszot*.

19. Sycylijski, ś. Januaryusza — Wice-Admirał *Michajłowski* — Assystenci: Rzeczywisty Radca Stanu *Wacenko* i Radca Stanu *Świeczyn*.

20. Wielko-Brytański, Podwiązki — Jenerał Porucznik *Baratynski* — Assystenci: Rzeczywisty Radca Stanu *Sitnikow* i Radca Stanu *Wojewódzki*.

21. Francuzki, Legii honorowej — Hrabia *Chreptowicz* — Assystenci: Jenerał Major *Anzelm de Zibori* i Radca Stanu *Szysow*.

22. Francuzki, ś. Ludwika — Jenerał Porucznik *Zochow* — Assystenci: Radcy Stanu *Brozin* i *Moszkow*.

23. Francuzki, ś. Ducha — Jenerał Porucznik *Borozdin* — Assystenci: Rzeczywisty Radca Stanu *Jacenkow* i Radca Stanu *Xiąże Urusow*.

24. Hiszpański, Złotego Runa — Jenerał Prowiant-Mistrz *Abakumow* — Assystenci: Jenerał Majorowie *Benardos* i *Audulin*.

25. Duński, Słonia — Wice-Admirał *Saryczew* — Assystenci: Jenerał Major *Gowe* i klasy 5tey *Barysznikow*.

26. Bawarski, ś. Huberta — Jenerał Porucznik *Nikitin* — Assystenci: Jerał Majorowie *Benderski* i *Sabir*.

27. Austriacki, Maryi Teresy — Radca Tayny *Diwow* — Assystenci: Jenerał-majorowie *Sabutkow* i *Xiąże Golicyń*.

(Tu następują osoby, które niosły orderzy Rosyjskie i Cesarzkie Regalia, umieszczone w *Kuryerze Litewskim*. N. 34)

Na stopniach wozu żałobnego było czterech Jenerał-majorów: *Gorgoli* 1 (trzymał szpadę zmarłego CESARZA), *Buturlin* 2, *Xiąże Łopuchin* i *Kozen*. Kutasy i sznury baldachimy niosło ośmiu Jenerał-majorów: *Stawicki*, *Kryżanowski*, *Truzson*, *Krystafowicz*, *Emeljanow*, *Szałasznikow*, *Bazen* i *Chatow*; przednie kutasy pokrycia, Jenerał-majorowie: *Carewicz Imeretyjski* *Konstanty* i Hrabia *Gurjew*. — Koni wiodło ośmiu urzędników klasy 8mej. — NAYJAŚNIEJSZY CESARZ raczył iść w towarzystwie WIELKIEGO XIĘCIA MICHAŁA PAWEŁOWICZA i Xiążąt Orańskich i Pruskiego. Assystentami JEGO CESARSKIEJ MOŚCI byli: Jenerał-feldmarszałek *Xiąże Wellington*, Jenerał piechoty Hrabia P. A. *Tołstoy* i Jenerał-porucznik *Emmanuel*. — Tuż za JEGO CESARSKĄ MOŚCIĄ szli: Naczelnik Głównego Sztabu, Minister Woyny, Inspektor wydziału Inżynierów, Jenerał-kwatermistrz i Jenerał dekurzy.

W pierwszej karecie ośmiokonney, raczyły jechać ICH CESARSKIE MOŚCIE NAYJAŚNIEJSZE CESARZOWE, ALEXANDRA FEDOROWNA i MARYA FEDOROWNA, z JEGO CESARSKĄ WYSOKOŚCIĄ Następcą tronu i Xiężniczką Maryą Wirtemberską. Przy karecie jechali konno, Koniuszowie Hrabia *Moden* i *Xiąże Dothoruki*.

Mistrzami obrzędowymi processyi byli: Oddziału 1go Radca Kollegialny *Dubowik*; 2go Radca Dworu *Jakowlew*; 3go klasy 7mej *Iljin*; 4go Assesor Kollegialny *Zubow*; 5go Radca Kollegi-

alny *Kostiewski*; 6go Półkownik odstawny *Zotow*; 7go Półkownik odstawny *Bielawin*; 8go Radca Kollegialny *Baron Wittenheim*; 9go Kamerjunker *Baron Barklay de Tolly*; 10go Podpółkownik odstawny *Baron Renne*; 11go Kamerjunker Hrabia *Zawadowski*; 12go Rzeczywisty Radca Stanu *Moller*; 15go Rzeczywisty Radca Stanu Hrabia A. J. *Aprazin*.

Po wszystkich ulicach, któremi przechodził wóz żałobny z ciałem w Bogu spoczywającego CESARZA ALEXANDRA PAWEŁOWICZA, to jest, od rogatki moskiewskiej do Soboru Kazańskiego, wszystkie prawie domy dotychczas (d. 9) ubrane są w żałobę — W niektórych, same tylko okna i balkony są obwieszone sukniem czarnym, z białymi obszewkami; inne domy przez całą długość, przystrojone w festony — W domu gościowym ganki okryte są czarnym sukniem, a facyata pomiędzy dwoma piętrami, ubrana w festony — Tak zwany Dom Szczukina, ozdobiony także festonami ze srebrnymi cyframi zmarłego CESARZA — Okna i gzyms górny bramy miejskiej, żałobą są okryte — Cała facyata cerkwi Przemienienia Pańskiego, na placu siennym, sukniem czarnym jest okryta — Na Prospekcie Newskim, zwraca na się uwagę, proste, lecz ze szczególnym gustem zrobione, przystrojenie facyaty Kościoła Rzymsko-Katolickiego, i dom Jenerał-Majora *Sabira*, całkiem okryty od góry do dołu, sukniem czarnym z kolenkorem — W ogólności, posępny widok cenniejszej części miasta, wystawia w zupełnym obrazie serdeczny żal wszystkich mieszkańców; cisną się oni do Soboru Kazańskiego, aby oblać łzami trunę ukochanego MONARCHY i przesać modły do Najszyjszego o pokoy duszy, która w tym życiu przeżyta była miłością ku swemu narodowi i rodzajowi ludzkiemu.

— Hrabia *Liven*, poseł J. C. M. przy dworze londyńskim, przybył do tutejszej stolicy.

— Hrabia *Brahe*, jenerał-major wojsk szwedzkich, wielki koniuszy i pierwszy adiutant królewski, przybył do tutejszej stolicy.

— Xiężniczka *Stefania Radziwiłłówna*, mianowana panną honorową NN. CESARZOWYCH.

— Przez najwyższy ukaz J. C. M. do Rządzącego Senatu, pod d. 20 lutego, naylaskawiej mianowani: radca kolegialny, *Dimer*; inspektor policyi medyczey podolskiej, radca stanu; radca dworu *Karol Frideburg*, inspektor policyi medyczey wileńskiej, radca kolegialnym.

— W stolicy tutejszej zszedł z tego świata Wielki-Kapelan Armii i Floty, Członek Najszyjszego Synodu i Kommissyi szkół duchownych, Protojerey *Jan Symonowicz Dierżawin*.

— W styczniu umarł w *Dorpacie*, jenerał piechoty *Bohdan Fiedorowicz Knorring*.

ANGLIA.

Londyn d. 7 marca.

(z *Gazety Pruskiej Stanu*).

Król Jmć, lubo z ostatniego paroxyzmu podagry wyzdrowiał, jednakże przeszłego tygodnia, z przyczyny pochmurnego powietrza, z pałacu w *Windsor*, oddalać się nie mógł.

Zawczera był u Pana *Canninga* wielki obiad, na którym znajdowali się, Hrabia i Hrabini *Münster*, Królewsko-neapolitański Poseł, Hrabia *Ludolf* ze swoją małżonką; również posłowie pruski, sardyński, szwedzki i bawarski; tudzież sprawujący interesa, rosyjskie, duńskie, saskie i wirtemberskie, Lord *Clarincarde*, P. *Planta* i t. d.

Przeszłej soboty była tajna rada, która dwie godziny trwała.

W piątek wyprawiono gońca królewskiego z depeşami do Lorda *Granville*, z ministeryum stosunkow zewnetrznych.

Słychać, że *Xiąże Klarencyi*, na początku lata znowu się uda na czas niejaki na ląd stały, ponieważ przeszłoroczny pobyt na nim, zdrowiu J. K. Wysokości bardzo był pomocny.

Dnia 3 podano do Izby wyższej wiele prośb, przeciwko prawom zbożowym.

Lord *Darnley* oświadczył w Izbie wyższej,

że we owartek złoży petycją katolików irlandzkich.

W wojsku birmanskim są także dowódcami trzy kobiety, których kontyngens wynosi 2000 ludzi.

Podług listów prywatnych z *Lyonu*, 500 osób z tego miasta i okolic, przeszło z katolickiego do ewangelickiego wyznania.

— Dnia 9. —

(z *Gazety Warszawskiej*).

Król Jmó zupełnie wyzdrowiał i oczekuje tylko dni pogodnych, dla rozpoczęcia znowu zwyyczajnej przejażdżki.

Posłowie Francuzki, Neapolitański i Portugalski przy dworze tutejszym, naradzali się niedawno z Panem *Canning* w wydziale spraw zagranicznych.

Bawiący tu ajenci haitańscy otrzymali przez *Havrę* listy od rządu swego, z poleceniem, aby zawarli traktat handlowy z Anglią.

Pan *Jefferson*, były Prezydent Zjednoczonych Stanów północnej Ameryki, tak szczupły majątek posiada, iż widział się zniewolonym prosić rządu prowincyi Wirginii o pozwolenie, aby mógł wieś swoją puścić na loteryą.

(z *Monitora Warszawskiego*).

Wiadomości z *Liverpool* donoszą, że więcej interesów odbywa się w tym mieście, i że ułność została przywróconą. Listy odebrane z *Manchester*, twierdzą, że pomysły zabiegów deputacyi, wysłanej do Londynu bardzo dobry skutek zrobiły, i że znowu handel zakwita. Wiadomości odebrane z *Glasgow* nie są tak pomyślne: donoszą o bankructwie, bardzo znacznem, domu będącego w związku z dwoma potężnymi domami w Londynie i *Liverpoolu*, które niedawno upadły.

Według ustawy kongressu Stanów Zjednoczonych, zakazany jest na przyszłość gwałtowny zaciąg maytków; uczyniono nawet wnioski, aby znieść na okrętach karę chłosty.

Donoszą z *Batawii* d. 8 listopada. Hollendrzy nie bardzo postąpili w uśmierzeniu zbuntowanych krajowców. Wojska w porę dżdżystą chronią się do miejsc warownych; a jeżeli nie dostaniemy żadnych posiłków, tedy na wiosnę, skoro tylko krajowcy wytrwają w swych zamiarach, nie będziemy mogli wyjść w pole.

Wiadomości z *Batawii* po dniu 11 listopada donoszą, że od miesiąca żadna nie zaszła potyczka z krajowcami, a początek pory dżdżystej zawiesił wszelkie działania wojenne. Z obawą czekają pięknej pory roku, albowiem krajowcy, chociaż zwyciężeni, nie są poddani, i okazują zastarzałą nienawiść przeciw Holendrom.

— Dnia 14. —

(z *Korrespondenta Hamburskiego*).

Przed kilku dniami, posłowie, duński i bawarski naradzali się z Panem *Canningiem* w ministerium stosunków zewnętrznych.

Tak w mieście *Leeds*, jako i w wielu okręgach rękodzielniczych, daje się postrzegać w rzemiosłach nowe życie. Kompania wachodniogdyńska zamówiła wiele sukna, w gatunkach grubszych.

Na Nowej-Holandyi, w odległości około 100 do 500 mil angielskich od rzeki *Brisbane*, odkryto pokolenie ludzi, zupełnie prawie białych, a w ukształceniu przechodzących wszystkich dotąd znanych krajowców tej wyspy.

Okóło *Van-Diemens* zajmują się połowem wielorybów z największą pomyślnością. Dochody krajowe tej wyspy wynosiły w 1824 r. 22,578 f. s. 8 szyl. 11 p.

Podług wiadomości z *Pernambuco*, lękano się tam, iżby z przyczyny wojny z *Buenos-Ayres*, nie zostali zupełnie odcięci od prowincyi południowych. Dwa kapry z *La-Plata*, mieli zabrać 19 okrętów brazylijskich.

Izba handlowa w *Manchester*, uwiadomiła urzędowie tamecznych kupców, iż jest upoważnioną od tutejszego banku, dawać pożyczki na towary od 10,000 do 500 f. s.

FRANCYA.

Paryż d. 10 marca.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Kancelarz Minister sprawiedliwości wezwał Prezesa trybunału cywilnego, aby mu przesłał spis wszystkich testamentów, otworzonych roku zeszłego w tutejszej stolicy, z wymienieniem, ile rodziów rozporządziło częścią majątku swego na rzecz jednego ze swoich dzieci. Z 1400 testamentów było ledwie 80 takich, które przeznaczały większą schedę dla jednego dziecięcia. Ciągłe odbierają Izby petycyje przeciwko projektowi do prawa względem pierworodztwa.

W krajach sardyńskich, które mają blisko 4 milionów mieszkańców, znajduje się 348 klasztorów; to jest, 188 zakonników i 160 zakonnice. W liczbie pierwszych jest 7 klasztorów jezuickich i 58 klasztorów kapucyńskich.

(z *gazety Pruskiej Stanu*).

Odkryto plan, mający zrzucić w *Paryżu*, niedostatek pieniędzy, podobny jak w Anglii; mnóstwo listów bezimiennych przyszło z *Paryża* do *Amiens*. Kupcy tego miasta zostali wezwani, ażeby należne sobie pieniądze z *Paryża* ściągali.

Ukończono rozgraniczenie między Francją a Bawaryą. Dnia 2, 5 i 4 marca francuzcy komisarze zajęli w posiadłość przez Bawaryą Francyi odstąpione części kraju.

Obecny tu naczelnik Irokesów, *Teorakaro*, był u Nuncjusza papieskiego z odwiedzinami, od którego otrzymał w podarunku bardzo kosztowny rożaniec. Nuncjusz radził mu doprowadzić do skutku plan, udania się do *Rzymu*.

— Dnia 14 —

(z *Korrespondenta Hamburskiego*).

Zawczora pokoje u Króla były nader liczne: II. K. K. W. W. Xiążęta i Xiężne *Orleanu*, całe ciało dyplomatyczne, wiele osób zagranicznych, między którymi *P. Sidney-Smith*, wiele Dam, Parów, Deputowanych, Jenerałów, i t. d. było obecnych. Król grał w wista z Hrabinią *de la Rochejaquelin*, posłem austriackim i Marszałkiem *Doult*. Delfin i Delfinowa nie grali; Xiężna zaś *Berry* grała z Xiążęciem *Alberg*, Lordem *Granville* i Deputowanym Hrabią *Bruveres-Chalabre*.

J. K. W. Xiężna *Berry* kosztem swoim kazała edukować wnuka *Cathelineau* w szkole *Rennes*.

Guwerner J. K. W. Xiążę *Montmorency*, temi dniami, na ulicy doznał nagłej słabości, tak, że bez zmysłów zaniesiony został do pobliskiego domu. Dzisiaj dowiadujemy się z ukontentowaniem, że Xiążę przychodzi do zdrowia.

Królewskim postanowieniem pod d. 9 t. m. przeznaczone zostało wsparcie dla tych młodych ludzi, którzy się poświęcają edukacyi młodzieży.

Słychać, że ma być wkrótce wysłany minister do *Brazylii*, dla układania się względem uznania tego Cesarstwa.

HISZPANIA

Madryt d. 2 marca.

(z *Korrespondenta Hamburskiego*).

Utrzymuje się ciągle pogłoska, że Xiążę *Infantado* ma się usunąć z ministerium, a na jego miejsce nastąpi terazniejszy Poseł w *Lisbonie* *P. Casaflores*.

Wydano pismo okolne do władz, ażeby ściśle wyszukiwały papierów towarzystw tajemnych, ukrywających je uważają się za buntowników.

Znakomita osoba wysłana ztąd została w ważnem poleceniu do *Paryża*.

Merino znajduje się na czele 400 kawalerzystów w prowincyi *Zamora*. Miał się tam rozpocząć otwarte działania nieprzyjacielskie.

Kilka oddziałów wojska wyszło do *Valencyi*. Jenerał *Monet* wyjechał extra-pocztą, dla objęcia dowództwa nad wojskiem, scigającym szozatki powstańców, którzy się w góry schronili.

Wszyscy ochotnicy królewscy w prowincyi

Murcy są pod bronią; ciż ochotnicy w Toledo, dopuścili się bezprawia na liberalistach.

— Drukuje się teraz tu bulla Jubileuszowa. Nie wiadomo czyli rząd porozumiał się z Nunoyusem o sumę, którą dworowi rzymskiemu mamy zapłacić. Słychać, że tenże rząd żądał wprzód 3 milionów realów, a później przestał na 1½ mil.

— Nakazano surowie i nadano moc prawa dawniejszemu postanowieniu, ażeby wszyscy, którzy stanom Korteż z Sewilli do Kadyzu towarzyszyli, opuścili Madryt.

— Rząd ma postać regiment do wysp Kanaryjskich: gdyż obawiają się tam wyładowania powstańców.

— Wybieranie zaległych podatków w Talavera, stało się powodem do niejakich rozruchów.

— Dla zapobieżenia przemycaniu dzieł, drukowanych we Francji, Rada stanu prosiła Króla, aby powiększył liczbę więźni, będących przy komorach, dla czuwania nad wprowadzaniem książek zagranicznych. Taż rada prosiła Króla, iżby nakazał wyszukiwać zakazanych książek u księgarzy i u prywatnych osób.

(z teyże gazety przez Londyn.)

Rząd podał postowi angielskiemu, Panu Lamb, urzędową notę, w której żąda wytłómaczenia się o obrótach Miny, który miał wyjechać z Anglii, dla buntowania Hiszpanii. Pan Lamb miał oświadczyć, że dowiedział się wprawdzie o wyjeździe Miny z Anglii, ale gdzie się on obraca i co zamysła, żadney wiadomości dać nie może. Merino, miał się przyłączyć do konstytucjonistów, którzy, jak słychać, zbierają się pod Kartageną, i oczekują posiłków z Algeru, który wojnę Hiszpanii wypowiedział. Miał się także oddziały ich udać do północney Hiszpanii, gdzie w bliskości Koruny wielkie porobił bezprawia.

(z Monitora Warszawskiego.)

Rada stanu zezwoliła, iżby urzędnicy pocztowi na przyszłość nie wykupywali kart bezpieczeństwa. Policya niekontenta z tego.

Liczba bandytów, według doniesień Monitora, coraz bardziej się pomnaża; do tego nawet już przyszło, iż wcale zamożni ludzie (*la classe aisée*) łączą się z nimi.

Według zapewnień Monitora, ma wysię nowe urządzenie ochotników królewskich, których rozwiozłość coraz przykrzejszą się staje.

Gонец rosyjski wczora tu przybył; tak się spieszył, iż wpadł w gwałtowną chorobę.

Od kilku dni Pan Recacho, jeneralny Intendent policyi, bawi ciągle u Króla Jmci w Prado, a to, jak słychać, z przyczyny nowych zaburzeń.

Przełożenie Barona Dedel, Posła niderlandzkiego, względem zaległej prowizyi od pożyczki, którą Hiszpania w Niderlandach zaciągnęła, sprawiło tu mocne wrażenie, i naradzano się nad obmyśleniem środków wypłaty.

TURCYA.

Od granic tureckich d. 28 lutego.

(z Gazety Warszawskiej.)

List z Korfu pod d. 7. b. m. wyraża: „Cztery fregaty tureckie trzymają ciągle twierdzę Missolunge w zamknięciu. Osada tameczna ma żywności tylko do dnia 15 marca. Sześć statków chce dostarczyć dla niej więcej żywności pod zastawą Kanarysa. Statek parowy, którego przybycia spodziewamy się d. 10 b. m., ma natychmiast udać się do Ankony z pewną znakomitą osobą. Słychać, iż rząd w Nauplii oświadczył Panu Stratfort-Canning, iż Grecy nie przyjmą od Porty żadnego projektu, któregoby zasadą nie była niepodległość Grecyi.”

NIEMCY:

Od brzegów Menu 16 marca.

(z Gazety Warszawskiej.)

Król Jmci Bawarski w postanowieniu z d. 24

z. m. zważając, jak częstokroć najszczędniejszy wojskowy, przez nieszczęścia, bez winy własney, może przenieść do smutnego stanu, w którym mierne wsparcie ratować go, a przynajmniej od zdzierstwa lichwiarzy wybawić może, raczył ustanowić fundusz wojskowego wsparcia, do którego wpływać mają opłaty od patentów wojskowych, taksy od pozyskanych posad, kwoty od żołdu urlopowanych odciągane, a do tego 7000 złotych ryńskich rocznie z funduszu do dyspozycyi Ministra wojny zostawionych; wszystko to utrzymywać się ma, póki inne rozporządzenia nie zaydą. Nadto Król Jmci rozkazał, aby wszyscy mezonaci oficerowie posuwając się na wyższe stopnie, różnicę dwumiesięcznego żołdu (jak dawniej do kassy wdów opłacano) do tegoż funduszu wsparcia składali. Składka każdego oficera i urzędnika wojskowego od dnia 1 marca wynosić będzie krzyżar jeden (jak do kassy wdów) od każdego złotego, tak żołdu, jak płacy kwaterunkowej.

W Moguncyi zaszły krwawe rozruchy między tamecznymi strażnikami celnymi i mieszkańcami; utracił w nich życie jeden obywatel moguncki, oyciec liczney familii. Połączone usiłowania osady austriackiej i pruskiej, przywróciły spokójność.

W R O C H Y.

Rzym d. 28 lutego.

(z Gazety Warszawskiej.)

Gdy d. 9 lutego w tutejszey akademii archeologii X. Martorelli zabierał się do czytania rozprawy o żydach, przeciw żydom napisanej, Prezes akademii dał do zrozumienia członkom obecnym, że posiedzenie nie może się odbywać. O tym wypadku, który równie zdziwił obecnych w akademii, jak i całą publiczność, skoro się nazajutrz rozgłosiło, mamy następujące objaśnienie: Akademia odbywa swe posiedzenia w pałacu del Censo e del Catastro; Prezes miejscowy, Kardynał Guercieri, nie jest przyjacielem środków przeciw żydom przedsięwziętych, i dawniej na stronę ich mówił i pisał. Dowiedziawszy się, iż wzmiankowana rozprawa ma być czytana, oświadczył Prezesowi akademii z własney mocy, iż posiedzenie na ten raz odbywać się nie może; Prezes, który tylko od Protektora akademii Kardynała Pacca rozkazy odbierać może, usłuchał przecież powyższego zalecenia. Późniejsze prywatne w tym przedmiocie kroki nie są nam wiadome; tyle tylko wiemy, że gdy w kilka dni później X. Martorelli nanowo zabierał się do czytania swej rozprawy, odebrał od Prezesa oświadczenie, iżby pierwey rozprawę wydrukować kazał. Mówią, iż prałat ten natychmiast opuścił akademię.

Kurs Sanktpetersburski.

Dnia 9 marca.

Amsterdam	na 65 dni	—
	— 3 miesiące	45
Hamburg	— 65 dni	8½
	— 3 miesiące	8½
Londyn	— 3 miesiące	95½
Paryż	— 70 dni	97½
	— 3 miesiące	98
Moneta Rosyjska i cudzoziemska.		
Dukat hol. nowy		11 r. 80 k.
— — — stary		—
Piastry twarde hiszp.		—
Jefimki		—
Rubel złotem		—
— — srebrem		3 r. 71 k.
Papiery kommissyi umorzenia długow.		
6½ assy.		105
6½ brzęczącą monetą		103
5½ takoz		83

Kurs wileński na assygnaty od dnia 20 marca: rub. srebr. 3 rub. 70½ kop., czerw. złoty nowy r. 11, k. 80; impervał 37 rub. 5 kop.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora
Andrzej Buchariski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakeyi.